Haaga-Helia ammattikorkeakoulun lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle lakiesitykseen ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Rehtori Teemu Kokko
teemu.kokko@haaga-helia.fi

29.5.2024

Haaga-Helia

1. Hakemusmaksu

- Haaga-Helia AMK kannattaa lakiesityksen mukaista hakemusmaksun käyttöönottoa 1.8.2025 alkaen.

- **Perusteluna arvioimme seuraavaa:**
  - Hakemusmaksu lisää hakijan harkintaa ja vähentää kevein perustein tehtäviä hakemuksia.
  - Hakemusmaksu vähentää jonkin verran hakemuksia ja korkeakoulun hallinnollista taakkaa.
  - Osalla hakemusmaksutuloista esitämme kehitettävän Opintopolku.fi-palvelua käyttäjälähtöisemmäksi niin hakijan kuin korkeakoulun näkökulmasta. (Esityksessä koko tuotto esitetään OPH:lle/Opintopolun kehittämiseen.)
  - Maksutulon jakaminen OPH:n lisäksi myös korkeakouluille mahdollistaa korkeakouluille hallintokustannusten kattamista sekä valintaprosessien kehittämistä luotettavammiksi ja tehokkaammiksi.

- **Lisänäkökohtia:**
  - Hakemusmaksun periminen tulee rakentaa tehokkaaksi Opintopolku.fi:hin kytketyksi prosessiksi.
  - **Prosessiehdotus:** Hakija skannaa hakujärjestelmään ensin passinsa, sitten maksaa, jos on EU-/ETA-alueen ulkopuolelta, ja vasta sitten pääsee hakemukselle hakemaan → tämä tarpeen siksi, että hakemusmaksu ei saa generoida manuaalisesti tehtävää työtä korkeakouluille.
  - **Ehditäänkö tämä toiminnallisuus rakentaa Opintopolkuun, jos esityksen mukaisesti käyttöönotto olisi jo keväällä 2025?**
  - Hakemusmaksu ei riitä ainoaksi keinoksi vaikuttaa sitoutuneiden ja muiden hakijoiden ohjautumiseen.
  - Lukuvuosimaksujen ollessa esim. 10.000 €, sadan euron hakemusmaksu ei pysäytä kaikkia vain EU- tai ETA-alueen oleskeluluvan toivossa hakevia.
  - Tarvitaan järjestelmällistä korkeakoulujen ja viranomaisten yhteistyötä rakentamaan hakuprosesseja, joissa mahdollisimman luotettavasti tunnistetaan aidosti korkeakouluopintoja suorittamaan haluavat.

2. Lukuvuosimaksujen kiertäminen

- **Haaga-Helia AMK kannattaa lakiesityksessä kuvattuja**
  - lukuvuosimaksun kiertämisen ehkäisemisen käyttöönottoa 1.10.2024 alkaen
  - oleskelulupia koskevaa tiedonsaantioikeutta.

- **Perusteluna arvioimme seuraavaa:**
  - Vaikka tähän mennessä lukuvuosimaksun kiertäminen oleskeluluvan muutoksella on ollut ammattikorkeakoulussamme vähäistä, on trendi ollut tänä lukuvuonna kuitenkin nopeasti nouseva.
  - Oleskelulupia koskeva tiedonsaanti mahdollistaa opiskelijan paremman ohjaamisen ja korkeakoulun opetusjärjestelyjen suunnittelun, mikä on erityisen tärkeää, sillä lukuvuosimaksullisten määrä on noussut esim. Haaga-Heliassa tämän lukuvuoden aikana 50 % (tällä hetkellä 384 maksavaa 25 maasta, 70 % Kauko-Idästä).

3. Haaga-Helian hakijamäärät ja maksuvelvollisten hakijoiden osuus kevään 2024 1. yhteishaussa (paikkojen vastaanotto kesken) ja SAT-testi- & kv-todistusvalinnassa vieraskielisiin koulutuksiin

Tutkinnot	Hakijat*	Maksu-velvolliset*	Maksuvelvolliset kaikista hakijoista %
Bachelor of Business Administration (BBA)	2697	1807	61 %
Bachelor of Business Administration (BBA, ICT)	1567	1206	77 %
Bachelor of Hospitality Management (BHM)	1408	1201	85 %
Bachelor of Sport Management	294	231	79 %
Master of Business Administration	329	235	71 %
SAT-testivalinta ja kv-todistusvalinta**	736	670	90 %

* Sama hakija on voinut hakea useaan eri hakukohteeseen ja korkeakouluun.
** BBA-, BBA (ICT)- ja BHM-koulutuksiin

4. Haaga-Helian näkökohtia kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointiin

- Ammattikorkeakoulujen Bachelor-koulutusten kv-hakijamäärän nousu liittyy viime vuosina käytössä olleisiin online-valintakokeisiin, joissa ei aluksi ollut hakijan luotettavaa tunnistamista ja valvontaa. Syksyn 2023 valintakokeista alkaen valtakunnallinen International UAS Exam sisältää pakollisesti kansainvälisen kielitestin, hakijan tunnistautumisen jo hakuvaiheessa ja koetilanteen etävalvonnan ja nauhoituksen. Tämän odotetaan parantavan valintakokeen luotettavuutta ja tilannetta seurataan aktiivisesti.
- Tieto ”helposta” reitistä Suomeen on levinnyt laajalle Kauko-Idässä ja joissakin Afrikan maissa.
- Suurimmalla osalla ammattikorkeakouluja ei ole ollut sopimusagenttiyhteistyötä tai koulutusmarkkinointia ko. maissa. Alalla toimii tuhansia agentteja, joiden toimintaan meillä ei ole näkyvyyttä eikä takeita luotettavuudesta.

- Haaga-Helia näkee tarpeelliseksi kansallisen yhteistyön muiden valintatapojen kehittämiseksi online-valintakokeen rinnalle tai sijaan.
- Esimerkiksi yhteistyössä toteutettu todistusvalinta + haastattelu olisi yksi tapa vastuulliseen opiskelijavalintaan ja korkean opiskelumotivaation omaavien kv-hakijoiden määrän nostamiseen: pidempi hakuaika, nopeampi valintatulos ja viisuminhakumahdollisuus.